

**PROGRAM DZIAŁANIA KSIĄŻNICY PODLASKIEJ IM. ŁUKASZA
GÓRNICKIEGO W BIAŁYMSTOKU NA OKRES
4 MAJA 2021 – 3 MAJA 2028**

1. Warunki finansowe instytucji

Według Statutu Książnica Podlaska prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Według art. 27 pkt 3,4 podstawą jej działalności jest plan roczny ustalany przez dyrektora z zachowaniem wysokości dotacji z budżetu Województwa Podlaskiego. Powyższy plan sporządzany jest zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, ponieważ jest to instytucja należąca do sektora finansów publicznych.

Sytuacja finansowa Instytucji jest stabilna ze względu na zabezpieczenie środków na jej działalność od Organizatora, czyli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego, a także Urzędu Miejskiego w Białymstoku oraz Starostwa Powiatowego w Białymstoku. Na rok 2021 planuje się kwotę 12.093.200 zł, w tym:

- z budżetu Województwa Podlaskiego – 7.800.000 zł
- z Miasta Białystok na funkcjonowanie 16 filii na terenie miasta na podstawie Porozumienia zawartego w dniu 15 listopada 2010 r. - 4.219.000 zł
- ze Starostwa Powiatowego na wykonywanie zadań biblioteki powiatowej na rzecz 15 gminnych bibliotek publicznych na terenie Powiatu Białostockiego - 74.000 zł.

Zaplanowane koszty na zadania merytoryczne przedstawiają się w następujący sposób:

- Ujęte zostały tu działania związane z zakupem nowości wydawniczych - 240.000 zł,
- organizacja klubów czytelniczych – Dyskusyjne Kluby Książki – 48.100 zł,
- program MNiSW – wsparcie dla czasopism – „Bibliotekarz Podlaski”,
- projekt czytelniczy – Partnerstwo dla książki 2021 – Festiwal Literacki – 14.000 zł,
- realizacja projektu – Kontynuacja naukowej, krytycznej edycji „Pism rozproszonych Zygmunta Glogera”- na rok 2021 zaplanowano kwotę – 170.800 zł,
- realizacja projektu w ramach Programu „Wsparcie dla czasopism naukowych” – czasopismo „Bibliotekarz Podlaski”,

- realizacja projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego – projekt „Skarbiec kultury” II edycja – na rok 2021 zaplanowano kwotę 43.050 zł,

- organizacja konferencji naukowych – 14.000 zł,

- koszty wydawnictw, w tym naukowych – 53.000 zł,

- organizacja wystaw w siedzibie Książnicy Podlaskiej – 12.000 zł.

Są to w większości środki pozabudżetowe pozyskiwane z dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Instytutu Książki, Biblioteki Narodowej, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz RPO Województwa Podlaskiego. Część projektów jest już realizowanych, natomiast pozostałe będą rozpoczęte w roku 2021.

Znaczna część zaplanowanych środków finansowych dotyczy kosztów funkcjonowania placówki, w szczególności:

- wynagrodzenia – 7.931.500 zł,

- pochodne od wynagrodzeń – 1.390.000 zł,

- inne świadczenia na rzecz pracowników – 373.900 zł,

- inne koszty instytucji (amortyzacja, zakup zbiorów bibliotecznych, materiały, energia, usługi obce – 1.169.493 zł,

- podatki i opłaty – 77.800 zł,

- pozostałe koszty 87.300 zł.

Książnica Podlaska jako instytucja kultury przy realizacji usług, zakupów związanych z działalnością statutową, ma obowiązek stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych. Ponadto do zamówień publicznych o wartości mniejszej niż 130.000 zł stosuje się zapisy Regulaminu udzielania w Książnicy Podlaskiej zamówień publicznych o wartości mniejszej niż 130.000 zł netto. Przygotowaniem zamówień publicznych, do których stosuje się ustawę Prawo zamówień publicznych i Regulamin udzielania zamówień poniżej 130.000 zł zajmuje się specjalnie powołany zespół pracowników z wybranych działów, których zamówienia publiczne będą dotyczyły.

Na rok na 2021 planuje się następujące przychody:

- z działalności statutowej (karty biblioteczne, wydruki) – 2.000 zł,

- wynajmy, czynsze i inne – 1.591.200 zł.

Sprawę tę reguluje art.28.2 Ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, gdzie wskazane jest, że przychodami instytucji kultury są przychody z prowadzonej działalności, w tym ze sprzedaży składników majątku ruchomego, przychody z najmu i dzierżawy oraz dotacje.

W związku z powyższym zaplanowany wynik finansowy brutto wynosi 300 zł.

2. Plan działalności obejmujący okres 7 lat, począwszy od 2021 r. (z uwzględnieniem realizacji już zaplanowanych przedsięwzięć).

Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego to instytucja, która ma być nowoczesnym centrum kultury, w szczególności ma wypełniać cele statutowe instytucji, tj.: zaspakajać potrzeby informacyjne, kulturalne, edukacyjne i samokształceniowe społeczeństwa. Należy to uczynić przez organizowanie bibliotecznej, bibliograficznej i naukowo-badawczej działalności na rzecz społeczności przez promocję, organizację imprez kulturalnych szeroko rozumianą współpracę z różnymi instytucjami, w tym pozarządowymi, prowadzenie działalności szkoleniowej; a także wykonywanie zadań wynikających z porozumień zawartych z Miastem Białystok i Starostwem Powiatowym w Białymstoku. Jednym z głównych celów działania Instytucji jest otwarcie na potrzeby różnych grup społecznych. To my, pracownicy, decydujemy o poprawie sytuacji biblioteki.

W obecnej sytuacji organizacja pracy i działalność Instytucji powinna mieć charakter hybrydowy ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju i na świecie. W tym wypadku należy monitorować sytuację, postępować zgodnie z obowiązującymi przepisami w powyższej sprawie, ale jednocześnie badać potrzeby komunikacyjne czytelników i skuteczność metod pracy; zastanawiać się, czy będą one również zasadne, kiedy będzie możliwy powrót do wcześniejszych metod.

Należy w tym miejscu zwrócić uwagę, że ważna jest kontynuacja wielu przedsięwzięć wypracowanych przez wiele lat działalności Książnicy Podlaskiej: przez ludzi, którzy ją tworzyli. To miejsce, instytucja z tradycją i bogatą historią. W związku z tym należy kontynuować wydawanie nieregularnika "Epea" i "Bibliotekarza Podlaskiego". W dalszym ciągu ważna będzie kontynuacja w ramach spotkań "Środy literackie" wspierających m.in. twórców regionalnych, ale również poświęcone pisarzom popularnym i poczytnym, rozwijanie formuły „Festiwalu Literackiego. Autorzy i książki”; poszerzanie dostępu do książek elektronicznych "Legimi" oraz "Ibuk libra", zapewnienie atrakcyjnych tytułów czasopism, utrzymanie statusu biblioteki naukowej. Ważna będzie również kontynuacja już rozpoczętych projektów finansowanych ze środków pozabudżetowych, które w znacznej mierze wzbogacają ofertę Książnicy Podlaskiej. Obowiązkową imprezą wpisaną w kulturę i tradycję polską jest Narodowe Czytanie z Parą Prezydencką. To wielkie wydarzenie dla każdego człowieka, który kocha literaturę. Spotykamy się wówczas z wielkimi dziełami literatury polskiej. To wydarzenie ważne dla każdej grupy wiekowej – ludzie dojrzały przypominają sobie wielkie dzieła, młodzi – poznają ich piękno. Ponadto należy nadal wprowadzać i udoskonalać nowoczesne technologie niezbędne do zarządzania zbiorami, rozbudowania mediów społecznościowych, doskonalenia zawodowego pracowników Instytucji. Niezbędne będą prace związane z digitalizacją zbiorów. Ważnym elementem będą również dalsze działania związane ze zbiorami dotyczącymi regionu, ale także zakupy kolekcjonerskie, które wzbogacą zbiory specjalne Książnicy Podlaskiej, szczególnie ważne będą te dotyczące naszego regionu. Stałym punktem działalności jest również organizacja Dyskusyjnych Klubów Książki – to działanie skupia pasjonatów czytania i debatowania - należy je obowiązkowo kontynuować. Wszystkie te działania były podejmowane z myślą o czytelnikach.

Jednym z podstawowych działań Instytucji jest promowanie czytelnictwa wśród różnych grup wiekowych. Związane jest to z ciągłym bogaceniem księgozbioru. Zadaniem pracowników będzie badanie gustów czytelniczych, a co za tym idzie zakup nowości zgodnie z oczekiwaniami, ale również polecanie pozycji wartościowych, ciekawych. Oprócz tego ważna będzie w tym zakresie współpraca z uczelniami i szkołami, aby poznać ich potrzeby i zapewnić odpowiednie pozycje. Jednocześnie trzeba tu zwrócić uwagę na różne grupy wiekowe czytelników - dzieci, seniorów, ale również tych ze szczególnymi potrzebami. Aby usprawnić pracę z wypożyczaniem wprowadzę do istniejącego systemu możliwość wypożyczania przez internet ebooków. W szczególnym czasie pandemicznym będzie to miało ważne znaczenie, ponieważ czytelnik nie będzie musiał przychodzić do budynku biblioteki. To przyczyni się do utrzymania czytelników, a nawet pozyskanie nowych.

Biblioteka powinna być przede wszystkim dobrym miejscem dla człowieka, dlatego też zgodnie z ustawą o dostępności należy zadbać o dużą liczbę audiobooków, książek drukowanych dużą czcionką, ale również konieczne jest likwidowanie barier architektonicznych. W miarę możliwości technicznych i pozyskiwanych środków finansowych będę to czyniła, aby każda grupa miała dobry dostęp do udziału w kulturze. Dotyczyć to będzie w szczególności filii Książnicy Podlaskiej. W wielu obiektach trzeba będzie wymienić drzwi wejściowe, usprawnić ciągi komunikacyjne, dostosować regały, ale również dążyć do tego, aby były budowane windy dostosowane dla osób niepełnosprawnych.

Książnica Podlaska jako instytucja kultury będzie współpracować z innymi instytucjami działającymi na terenie województwa, Polski, ale również poza granicami naszego kraju. Szczególną uwagę poświęcę na współpracę z innymi wojewódzkimi instytucjami kultury, tj. z Podlaskim Instytutem Kultury, Operą i Filharmonią Podlaską Europejskim Centrum Sztuki, Teatrem Dramatycznym im. Aleksandra Węgierki, Muzeum Podlaskim, Teatrem Wierszalin w Supraślu, Muzeum Rolnictwa im. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu. Będę współpracowała przy realizacji różnych projektów o charakterze rocznicowym, skupiających różne grupy wiekowe - dzieci, młodzież, seniorów; dotyczące ciekawych wystaw i innych przedsięwzięć. Będę chciała zainicjować i wdrożyć do realizacji projekt "Podlaskie spotkania z kulturą". W ten sposób instytucje kultury będą miały możliwość prezentacji swoich osiągnięć - jest to sposób na stworzenie możliwości prezentacji swoich osiągnięć, ale również pewną formą promocji instytucji kultury Województwa Podlaskiego. Każdego roku motywem przewodnim będzie jeden temat wspólny dla wszystkich. W zależności od sytuacji będziemy to przedsięwzięcie realizować w różny sposób, za pomocą różnych mediów. Zasadnym będzie, aby prezentacja osiągnięć odbywała się na jednej platformie internetowej – to również będzie ciekawe doświadczenie i sposób na dobrą organizację wydarzenia. W tym miejscu stałym działaniem Książnicy Podlaskiej będzie zapewne promowanie czytelnictwa m.in. przez organizację Festiwalu Książki, gdzie odbiorcy będą mogli kupić interesujące ich pozycje, ale również spotkać się z ulubionymi pisarzami.

Jak już wspomniałam wcześniej, ważna dla Książnicy Podlaskiej będzie również współpraca z instytucjami działającymi poza granicami Polski, ale związanymi z Polakami. Będzie to działanie mające na celu pracę na rzecz polskiego dziedzictwa

kulturowego poza granicami Polski. Tu zaproponuję nawiązanie kontaktu z Biblioteką przy Polskiej Macierzy Szkolnej. Biblioteka ta została powołana ze względu na potrzeby Polaków i wszystkich, którzy chcą nauczyć się języka polskiego i poznać kulturę naszego kraju. Ważne będzie wytyczenie celu współpracy, poznanie potrzeb biblioteki, oczekiwań czytelników. Będzie to zapewne pomoc przy kompletowaniu księgozbioru, dostarczanie nowości, organizowanie konferencji w zakresie literatury i ważnych wydarzeń kulturalnych i rocznicowych. Stąd ważna wymiana, myśli, doświadczeń i współorganizacja imprez.

Ciekawym aspektem współpracy będzie zapewne nawiązanie współpracy z organizatorami i zarządzającymi Domem Józefa Mackiewicza w Wilnie. Po otwarciu Ośrodka Pracy Twórczej im. Józefa Mackiewicza będę m.in. współpracowała ze środowiskiem studenckim Wilna. To szansa na krzewienie polskiej tradycji i kultury wśród młodego pokolenia Polaków zamieszkujących Litwę. Przy tej okazji ważny będzie udział pracowników Książnicy Podlaskiej z organizacjami pozarządowymi, Caritas Archidiecezji Białostockiej, ale również takie, które pracują na rzecz lokalnych twórców.

Istotnym partnerem pozyskanym do współpracy będą biblioteki wojewódzkie działające na terenie naszego kraju. Współpraca będzie polegała na wymianie doświadczeń, prowadzeniu wymiany materiałów bibliotecznych, wspólnej organizacji konferencji, ale również promowaniu czytelnictwa. Szczególną uwagę poświęcę na zorganizowanie akcji "Polska książka na Wschód". Jesteśmy województwem położonym przy wschodniej granicy naszego państwa. To niejako zobowiązanie do organizowania wszelkiego wsparcia dla Polaków mieszkających poza naszą wschodnią granicą. To działanie będzie cykliczne, chcę, aby to była marka, znak charakterystyczny dla Województwa Podlaskiego i Książnicy Podlaskiej.

Przejdźmy dalej do niemniej ważnych działań Instytucji. W tym miejscu chciałabym zwrócić uwagę na biblioteki gminne, powiatowe i współpracę Książnicy z tymi podmiotami. Są one szczególnie ważne w małych ośrodkach. Należy zadbać o to, aby były instytucjami samodzielnymi. Stąd ważna jest promocja ich działań, pomoc i wsparcie przy organizacji różnych inicjatyw, wyróżnianie pracy bibliotekarzy w tych ośrodkach. Niestety, często bywa tak, że gminy traktują biblioteki przede wszystkim jako wydatek, nie dostrzegając znaczenia ich pracy. Stąd wielka rola Książnicy Podlaskiej. W myśl Statutu Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku jest ona zobowiązana do analizowania stanu i potrzeb samorządowych bibliotek publicznych oraz formułowania i przedkładania ocen ich organizatorom oraz udzielania pomocy instrukcyjno-metodycznej i szkoleniowej. Szkolenia te będą dotyczyły również pozyskiwania środków zewnętrznych, które mogłyby wesprzeć te placówki, a jednocześnie pozwolić na realizację różnych pomysłów bibliotekarzy. Ponadto planuję, aby wraz z Urzędem Marszałkowskim Województwa Podlaskiego corocznie ogłaszać konkurs na wkłady własne dedykowane bibliotekom. To działanie w znacznej mierze poprawi sytuację finansową bibliotek gminnych. Bibliotekarze będą mogli zaproponować bogatszą ofertę czytelniczą i kulturalną dla środowiska lokalnego. Oprócz tego w konsultacji z działem metodycznym i promocją będę organizować szereg konkursów o różnorodnej tematyce skierowanych do bibliotekarzy i czytelników. Działania te wzmocnią biblioteki gminne, przyczynią się do budowy wizerunku bibliotekarza w środowisku lokalnym – reasumując, pomogą w dalszym ich funkcjonowaniu.

Zamierzam organizować Podlaskie Forum Bibliotekarzy, gdzie pracownicy merytoryczni szczególnie z mniejszych ośrodków będą mogli doskonalić swoje umiejętności zawodowe, dzielić się dobrymi praktykami zawodowymi.

Działalność edukacyjna Książnicy Podlaskiej wynika ze statutu Instytucji. Moje obserwacje pozwalają stwierdzić, że powinna ona dotyczyć różnych grup wiekowych, zapewne najwięcej uwagi należy poświęcić dla małego i młodego czytelnika – jest to przecież czas kształtowania gustów czytelniczych, zachęcania do czytania. Księgozbiór dla dzieci i młodzieży zgromadzony w Książnicy Podlaskiej i filiach jest bardzo bogaty. Wynika to z możliwości finansowych biblioteki, ale również zaangażowania pracowników szczególnie z działu gromadzenia zbiorów. Należy zauważyć, że nie wszystkie filie w odpowiedni sposób eksponują miejsca dla dzieci. Uważam, że należy zadbać o to, by były to miejsca, które przyciągną młodych czytelników swoim wyposażeniem, aranżacją miejsca, odpowiednimi meblami, dekoracją. Będę również aktywizowała te filie, gdzie do tej pory nie została wypracowana rzetelna współpraca ze szkołami i przedszkolami, do realizacji dobrych praktyk w tym zakresie. W dzisiejszych czasach pandemicznych biblioteka, jak już wcześniej wspomniałam, musi działać hybrydowo, dostosować się do organizacji pracy jednostek edukacyjnych. Stąd w swoich scenariuszach zajęć należy uwzględnić spotkania, konkursy, lekcje biblioteczne, promocję książek w sposób tradycyjny, ale również z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

Oprócz tradycyjnych lekcji bibliotecznych kierowanych do przedszkolaków, uczniów szkół podstawowych, w konsultacji z pracownikami filii i siedziby głównej zorganizujemy:

- Konkursy czytelnicze zgodnie z potrzebami środowiska,
- Kącik Młodego Czytelnika w każdej filii,
- Zajęcia plastyczne,
- Cykliczne czytanie bajek w radio, on-line przez pracowników Książnicy Podlaskiej, ale również aktorów, osoby publiczne,
- Kursy języków obcych zachęcające i motywujące do poznawania innych języków,
- Makiety bajek, które są popularne wśród najmłodszych
- Spotkania rodziców i dzieci promujące książkę i czytelnictwo.

W działaniach edukacyjnych nie można pominąć młodzieży, stąd proponuję cykliczne spotkania poświęcone sztuce pisania różnych form wypowiedzi, dialogi z literaturą. O ich problematyce będą opowiadać literaturoznawcy, aktorzy, pracownicy Książnicy Podlaskiej. Na stałe mogą zagościć do biblioteki audycje, spotkania pod hasłem „W świecie bohaterów literackich”. Spotkania dla dzieci i młodzieży wpiszą się na stałe w działania Instytucji. W zależności od sytuacji i potrzeb będą organizowane w formie tradycyjnej bądź też on-line. Będą to działania, które w znacznej mierze wspomogą rozwój edukacji polonistycznej.

Należy również pochylić się nad działalnością Rady Młodzieżowej działającej w Książnicy Podlaskiej. Gremium to pełni funkcję opiniotwórczą i doradczą. Uważam, że powinna być poszerzona o inne szkoły, ponieważ o to proszą inni nauczyciele, którzy chcą

podzielić się swoimi doświadczeniami w pracy z młodzieżą. Należy uaktywnić młodzież, zachęcić do udziału w proponowanych przez Książnicę imprezach, spowodować, że będą chcieli z nami współpracować. Mogą przecież proponować z kim chcieliby odbyć takie spotkanie, być jego aktywnym uczestnikiem przez uczestniczenie w żywym dialogu. W czasie spotkań sejmikowych można poznać ich zainteresowania czytelnicze. W taki sposób zdobędziemy nowego czytelnika. W tym miejscu można również zachęcić do udziału w zajęciach edukacyjnych – lekcjach, warsztatach, które mają pomóc przy edukacji polonistycznej. To dobre miejsce na nawiązanie stałych kontaktów ze szkołami z Województwa Podlaskiego.

Na uwagę w działalności edukacyjnej zasługują również seniorzy, którzy chętnie korzystają z nowoczesnych technologii lub się ich uczą. Doświadczenie pokazuje, że chętnie korzystają z warsztatów pisarskich lub uczestniczą w klubach dyskusyjnych. Planuję współpracę z Radą Seniorów działającą przy Marszałku Województwa Podlaskiego – jest to grupa bardzo aktywna, chce pomóc w ich działaniach w różnych sferach, np. edukacyjnej, profilaktycznej i innej niezbędnej w działalności tego gremium. W uzgodnieniu z seniorami zorganizuję konkursy literackie i fotograficzne.

Ważnym zadaniem biblioteki wojewódzkiej jest prowadzenie działalności naukowej. Sugeruję utworzenie nowej komórki organizacyjnej, której roboczo proponuję nadać nazwę „Dział Badań Filologiczno-Bibliograficznych”. Dział ten byłby rozbudowaną wersją obecnego Działu Naukowego – zajmującego się wydawnictwami i konferencjami naukowymi, edycją i badaniem tekstów oraz Działu Bibliografii – który obecnie jest Działem Informacyjno-Bibliograficznym, zajmującym się obsługą czytelników poszukujących informacji o instytucji i książkach. Dzięki tym zmianom nowa komórka organizacyjna miałaby zdecydowanie szersze kompetencje i możliwości – np. pozyskiwanie projektów bibliometrycznych, tworzenie cyfrowych baz danych. W Książnicy Podlaskiej została powołana Rada Naukowa, która ma charakter doradczy i opiniotwórczy. W jej skład wchodzi pracownicy naukowcy Uniwersytetu w Białymstoku, poeci oraz pracownicy Działu Naukowego Książnicy Podlaskiej. Jej głównym celem jest wypracowanie rozwiązań w zakresie kierunku rozwoju na polu nauki. Jest ona realizowana przez organizację seminariów, konferencji, wydawanie czasopisma naukowego „Bibliotekarz Podlaski”, publikacje naukowe pracowników Książnicy Podlaskiej. Wspomniany wcześniej „Bibliotekarz Podlaski” jest areną prezentacji pracy naukowej pracowników uczelni, Książnicy. Taka działalność powinna być utrzymana. Ważne będzie utrzymanie kontaktów z Uniwersytetem w Białymstoku, Uniwersytetem Witolda Wielkiego w Kownie, Grodzieńskim Państwowym Uniwersytetem, Uniwersytetem Jagiellońskim, Odeskim Narodowym Uniwersytetem i Uniwersytetem im. Szewczenki w Kijowie, aby nadal organizować konferencje naukowe, prowadzić badania. Obecny Dział Naukowy realizuje projekty naukowe i nadal te prace będą kontynuowane we współpracy z Katedrą Badań Filologicznych. Na uwagę zasługuje realizowany jest projekt pn. Krytyczna edycja „Pism rozproszonych” Zygmunta Glogera. Cel tego projektu jest szczególnie, a mianowicie przywracanie określonych tekstów kultury do głównego nurtu edukacyjnego i naukowego, popularnego obiegu informacji. Ważne jest tu propagowanie idei „życia” tekstów wśród ludzi.

Działalność wydawnicza biblioteki jest niejako pokłosiem jej całej działalności. Książnica Podlaska skupi się na wydawnictwach poświęconych twórcom lokalnym, ale

również tym, którzy swoją twórczość poświęcają naszemu regionowi. To również zaproponowanie jednolitej szaty graficznej dla wydawnictw Książnicy Podlaskiej. Ważna będzie również promocja młodych twórców, którzy np. otrzymali Stypendia Marszałka Województwa Podlaskiego, konkursów literackich ogłaszanych przez Książnicę. Obowiązkowe będą również wydawnictwa kierowane do najmłodszego czytelnika – kontynuowane będzie wydawnictwo Książniczka Podlaska. Niezawodnym wydawnictwem Książnicy jest również nieregularnik „Epea. Pismo literackie”, który redagowany jest z powodzeniem przez pracowników Książnicy Podlaskiej. Wspólnym mianownikiem dla wszystkich tekstów, które pojawiają się w nieregularniku jest Podlasie. Redakcja skupia się na twórcach z regionu. Ale są również twórcy, którzy piszą o Podlasiu, choć tu nie mieszkają. Teksty charakteryzują się różnorodnością, jest to przestrzeń dla wszystkich. Według moich obserwacji należy jednak wzbogacić wydawnictwo o teksty dla dzieci i te pisane przez dzieci, wyłonione w konkursach ogłaszanych w ramach działalności edukacyjnej. Planuje również założenie strony internetowej dedykowanej nieregularnikowi „Epea”. Spowoduje to, że teksty dotrą do większej liczby czytelników. Moje obserwacje wskazują, że kwestie wydawnicze powinny być oddzielone od promocji. W obecnej sytuacji kwestie wydawnicze odbywają się przy okazji promocji i innych działań, co powoduje, że plan wydawniczy powstaje na bieżąco bez żadnej refleksji. Oddzielenie tych działań pozwoli na stworzenie profesjonalnego Wydawnictwa Książnicy Podlaskiej. Niezbędne będzie opracowanie polityki wydawniczej i kolportażu wydawnictw. Zasadnym będzie założenie sklepu internetowego jako miejsca dotarcia do nowych użytkowników Książnicy Podlaskiej zainteresowanych wydawnictwami i gadżetami Instytucji.

Aby zrealizować te wszystkie plany, zamierzenia niezbędne są odpowiednie do pracy warunki. W związku z tym niezbędne będzie wykonanie remontów w filiach Książnicy Podlaskiej – remonty i modernizacje łazienek, klatek schodowych, pomieszczeń bibliotecznych, wyposażenia bibliotek zgodnie z potrzebami czytelników i pracowników Instytucji. Niezbędne będą również remonty w siedzibie głównej związane z higieną pracy, ale również dostosowanie sali na parterze na stałą galerię, która będzie miejscem przyjaznym dla każdego użytkownika – miejscem organizacji wystaw, prezentacji nowości wydawniczych, spotkań.

Oprócz prac remontowych zasadnym będzie ciągłe doposażanie lub wymiana sprzętu komputerowego zarówno dla pracowników Książnicy Podlaskiej, ale również taka wymiana, kupno będzie konieczna do obsługi czytelników. Ważnym będzie doposażenie sali konferencyjnej w rzutnik i inne urządzenia niezbędne do obsługi sympozjum czy też konferencji. W związku z koniecznością organizacji imprez, spotkań w formie on-line niezbędne będzie doposażanie Instytucji w odpowiedni sprzęt.

Reasumując, stwierdzam, że biblioteka to miejsce dla:

- dojrzałego człowieka (organizacja warsztatów, kursów, spotkań, konferencji, udostępnianie księgozbioru),
- ucznia i nauczyciela (wycieczki, lekcje biblioteczne, zajęcia językowe, warsztaty, seminaria i nowości wydawnicze),

- artyści (wystawy, spotkania autorskie, publikacje),
- niepełnosprawnych (spotkania z muzyką, sztuką przy zapewnieniu odpowiednich warunków, proponowanie nowości wydawniczych, udostępnianie),
- wydawcy (przeгляд wydawnictw, targi książki).

Zaproponowane przeze mnie działania pozwolą na organizację i stworzenie takiego miejsca.

3. Strategia pozyskiwania pozabudżetowych środków finansowych.

W związku z możliwością pozyskiwania środków finansowych spoza budżetu Województwa Podlaskiego, Książnica Podlaska jest zobowiązana do tych działań. Umożliwi to wzbogacenie zbiorów biblioteki, organizację różnych konferencji, spotkań autorskich, publikację wydawnictw, a także wykonywanie niezbędnych działań inwestycyjnych związanych np. z wymianą sieci, oprogramowania, sprzętu do wykonywania działalności statutowej Instytucji. Jest to działanie, które odciąża budżet Województwa, a jednocześnie wzbogaca działalność. Takimi działaniami zajmować się będzie zespół pracowników odpowiedzialnych za funkcjonowanie poszczególnych działów oraz kierownicy filii Książnicy. Wybór projektów, na które należy aplikować, nastąpi po analizie potrzeb i korelacji ich z propozycjami programów, z których moglibyśmy skorzystać. Nie może to być przypadkowe działanie, ale przede wszystkim zgodność z kierunkami działania Instytucji.

Niezbędne jest tu korzystanie z propozycji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w zakresie infrastruktury kultury, promocji czytelnictwa, czasopism, partnerstwa dla książki i Dyskusyjnych Klubów Książki. Korzystanie z tych projektów pozwoli na wyposażenie Książnicy Podlaskiej w urządzenia, oprogramowanie niezbędne do funkcjonowania czytelnicy, sal szkoleniowych czy też sali konferencyjnej. Korzystanie z projektu promocji czytelnictwa spowoduje, że pracownicy merytoryczni będą mogli zaplanować i zrealizować wiele ciekawych przedsięwzięć dla różnych grup wiekowych – dzieci, rodziców, ale również seniorów.

Ważnym aspektem w projektowaniu środków zewnętrznych będą zapewne propozycje z Narodowego Centrum Kultury. Narodowe Centrum Kultury proponuje w każdym roku program „Kultura – Interwencja”. W ramach tego działania będziemy ubiegali się o fundusze na organizację różnych wydarzeń kulturalnych o charakterze lokalnym, kursów, szkoleń, warsztatów, wystaw. Ważnym jest, że w miarę potrzeb działania te będą mogły odbywać się on-line. Zasadnym będzie również korzystanie z „EtnoPolska” i „Ojczysty – dodaj do ulubionych”. Z tych dwóch ostatnich biblioteka już korzysta, ale zapewne niezbędna będzie kontynuacja działań w tym zakresie.

Duże znaczenie w pracach nad zbiorami w Książnicy Podlaskiej ma digitalizacja zbiorów. Związane jest to z możliwością szerokiego udostępniania zbiorów, ale również ratowania tych, które są w złym stanie technicznym. Przy realizacji tego zadania będę korzystała z Programu Infrastruktury i Środowiska oraz Programu Polska Cyfrowa. Należy dodać, że takie działania już rozpoczęły się w Książnicy Podlaskiej, ale uważam, że im więcej zbiorów będziemy mieli w formie cyfrowej, tym możliwość udostępniania szczególnie w czasach, kiedy panuje covid-19, będzie szersze, łatwiejsze. Będzie to również dobry element promocyjny, kiedy zbiory będą udostępniane również w ten sposób. Przy realizacji tego zadania niezbędne będą zakupy nowego sprzętu lub odnawianie istniejącej bazy zgodnie z wymogami oraz szkolenia pracowników zaangażowanej w to działanie.

Ważnym punktem przy pozyskiwaniu środków pozabudżetowych będą fundusze na zakup nowości wydawniczych. Jest to program, gdzie instytucją zarządzającą jest Biblioteka Narodowa. W tym wypadku nie jest to wybór programu, z którego chcielibyśmy skorzystać, ale niejako obowiązek Książnicy Podlaskiej. Program ten w szczególności wspomaga każdą bibliotekę przy zakupach wydawniczych.

Książnica Podlaska będzie również korzystać z Budżetu Obywatelskiego miasta Białystok. Pozyskanie tych środków będzie się wiązało nie tylko z decyzjami podjętymi przez zespół konsultacyjny, ale przede wszystkim wielką rolę będą tu miały filie, ich czytelnicy i pracownicy. Pracownicy filii znają swoich czytelników, bez problemu sprecyzują czego projekty powinny dotyczyć. Sami czytelnicy przy niewielkich sugestiach bibliotekarzy mogą stać się autorami projektu. Będzie to wielki ukłon w ich stronę i wskazanie, że mogą współdecydować o tym, co będzie się działo w ich osiedlowej bibliotece, bo przecież biblioteka to dobre miejsce dla człowieka.

Skorzystamy również z nowej perspektywy finansowej środków unijnych w sferze inwestycji, a także tzw. projektów miękkich. Skorzystanie z projektów inwestycyjnych będzie niezbędne przy ciągłej modernizacji zasobów niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania sieci komputerowej dla pracowników merytorycznych, administracji, księgowości. Analiza potrzeb czytelników i sposobów komunikacji pozwala stwierdzić, że zasadnym będzie skorzystanie z projektów, gdzie będą dedykowane środki na możliwość zakupu e-platformy, zooma i urządzeń niezbędnych do ich obsługi. Jest to związane nie tylko z pandemią koronawirusa, ale również pozyskiwaniem nowych czytelników.

Pozyskiwanie środków pozabudżetowych to również darowizny. Będziemy mogli je pozyskać z różnych fundacji, które działają przy bankach, a bardzo chętnie udzielają wsparcia instytucjom kultury.

Oprócz wymienionych podmiotów, które umożliwiają zdobywanie środków pozabudżetowych na kulturę, możliwe będzie pozyskanie dodatkowych pieniędzy z fundacji, np. z Fundacji KGHM Polska Miedź, z Fundacji LOTTO Milion Marzeń, z Fundacji PZU i innych.

Należy również pamiętać o wkładach własnych do projektów, które mogą pochodzić z dotacji od organizatora lub środków własnych instytucji. Są one niezbędne przy planowaniu działań związanych z pozyskiwaniem środków zewnętrznych.

Pozyskiwanie środków pozabudżetowych z powyższych programów pozwoli na podwyższenie jakości pracy w sferze merytorycznej, organizacyjnej, administracyjnej. Środki finansowe z konkursów zostaną przeznaczone na realizację zadań zapisanych w statucie Instytucji. Wzbogaci to działalność konferencyjną, wydawniczą, naukową, ale również promocję czytelnictwa i uczestnictwa w kulturze, a także zakupy inwestycyjne.

4. Plan promocyjny na rzecz budowy wizerunku Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku.

Działania promocyjne muszą być rzetelne i profesjonalne. Celem strategii promocyjnej Książnicy Podlaskiej jest kreowanie i utrwalanie pozytywnego wizerunku biblioteki jako instytucji otwartej, przyjaznej, zapewniającej dostęp do wiedzy i edukacji, rozwijającej pasję i zainteresowania oraz dostosowanej do potrzeb czytelników.

Cel promocji to konsekwentne działania zmierzające do rozpoznawania znaku Książnicy Podlaskiej, ale również promocja jednego konkretnego wydarzenia.

W związku z rozwojem, zmianami w mediach społecznościowych i potrzebami czytelników, istnieje duża potrzeba w zainwestowanie w szkolenia w powyższym zakresie. W obecnej rzeczywistości jest to główny środek komunikacji z użytkownikami biblioteki – narzędzia te w szybkim tempie rozwijają się. Aby nadążyć za tymi zmianami, należy zadbać, aby pracownicy Działu Promocji w miarę potrzeb zaczęli uczestniczyć w kursach i szkoleniach dotyczących tego tematu. Zapoznanie się z nowymi narzędziami komunikacji społecznej jest niezbędne przy zdobywaniu nowych czytelników, ale również budowaniu kampanii na rzecz Książnicy Podlaskiej.

Analizując stronę internetową Instytucji, stwierdzam, że wymaga ona zmiany. Uważam, że dobrym posunięciem będzie zmiana grafiki, ogłoszenie konkursu na logo po wcześniejszej kampanii informacyjnej dotyczącej historii Książnicy Podlaskiej i prezentacji ciekawych wydarzeń. Konkurs skierowany będzie do wszystkich czytelników, będziemy go promować również w szkołach. Zachętą do udziału będą nagrody. Otwierając stronę internetową, czytelnik powinien otrzymać informację dotyczącą aktualności, wydarzeń, konkursów, nowości wydawniczych. Przy nowościach wydawniczych ważne będą krótkie recenzje pracowników merytorycznych Książnicy Podlaskiej, zaprzyjaźnionych twórców, samych czytelników zachęcające do przeczytania książki. Czytelnik powinien mieć również łatwy dostęp do sklepu internetowego, gdzie o konieczności jego założenia pisałam już wcześniej. Będzie tam możliwość nabycia ciekawych, ale użytkowych gadżetów, nowości wydawniczych Książnicy Podlaskiej. Ważne będą również informacje o katalogu, ale również wiadomości dla czytelnika, bibliotekarza, ogólna informacja dotycząca struktury Instytucji, możliwości kontaktu i

świadczonych usług. Warto również umieścić kalendarz i kalendarium ważnych wydarzeń.

Niezbędne jest również prowadzenie facebooka. Jest to komunikator chętnie używany przez różne grupy wiekowe. Oprócz informacji o wydarzeniach, relacji, planuję, że będzie on forum dialogu między czytelnikami. Będzie mi szczególnie zależało na wymianie zdań na temat nowości wydawniczych, ale również rekomendacji dotyczących bieżących wydarzeń proponowanych przez Książnicę Podlaską. Pracownicy merytoryczni będą zachęcali czytelników do udziału w dyskusji na facebooku. Takie działania spowodują, że czytelnicy będą czuli się partnerami w tworzeniu Instytucji. Ważnym będzie również prowadzenie comiesięcznego newslettera, gdzie czytelnicy dowiedzą się o nowościach wydawniczych, zapowiedziach imprez, wystaw i innych ważnych zadań wykonywanych przez pracowników Książnicy Podlaskiej.

Promocja Książnicy Podlaskiej to również przyciąganie na spotkania różnych grup, np. fanów fantazy, miłośników gier komputerowych, dla fanów kryminałów możemy zaproponować grę miejską. To działanie przyczyni się do zdobycia nowych czytelników, ale jednocześnie sprawienia, że będzie to miejsce kultury chętnie odwiedzane przez różne grupy wiekowe.

Dobra promocja to również pracownik merytoryczny, który promuje usługi biblioteki, nowości w bezpośrednim kontakcie z czytelnikami. W oczach czytelników to pracownicy uosabiają Instytucję. Bibliotekarz słucha czytelnika, wyciąga wnioski co do organizacji pracy, jakości imprez i dokonuje ewaluacji swoich działań.

Ważne miejsce w działaniach promocyjnych powinny mieć usługi informacyjne. Jeżeli chodzi o dotychczasową działalność informacyjną, proponuję, po odłączeniu kwestii dotyczących sporządzania bibliografii rozszerzenie tego działu i stworzenie Centrum Informacyjnego oferującego czytelnikom usługi zarówno w kwestii zasobów Książnicy Podlaskiej, lokalizacji poszczególnych działów i księgozbiorów. Praca tego działu będzie również polegała na udzielaniu instruktażu sposobu korzystania z biblioteki; rezerwacji, odbioru i zwrotu książek, zamówień materiałów specjalnych.

Oczywiście ważne będzie stworzenie wirtualnego przewodnika po siedzibie głównej i filiach bibliotecznych. Będzie składał się z dwóch części – pierwsza to obrazy przedstawiające rys historyczny Książnicy, druga to nawigacja po siedzibie głównej i filiach. Przewodnik będzie dostosowany do potrzeb różnych czytelników – niesłyszących przez wprowadzenie tłumacza języka migowego, z innymi mikrodeficytami – przez wprowadzenie prostych informacji w formie pisanej dotyczących przemieszczania się po siedzibie biblioteki.

Ważna jest również wizualizacja działań, informacja o nich w samej Instytucji. Stąd czytelnik w wielu miejscach powinien spotkać się z informacjami na temat różnych wydarzeń. Wszystko to będzie opracowane w sposób estetyczny, czytelny – czyli zachęcający do uczestnictwa w kulturze. Już od wejścia do Książnicy Podlaskiej czytelnik będzie wiedzieć, że pracujemy dla czytelnika, on je najważniejszy.

I jeszcze jeden element – skoro czytelnicy mają nas widzieć – należy zagospodarować parter Książnicy Podlaskiej – szczególnie widok dla osób przechodzących ulicą Skłodowską. Należy zaprojektować i wykonać wystawę związaną z działalnością

biblioteki, która będzie przyciągać wzrok i zachęcać do wejścia. „Burza mózgów” pozwoli na wypracowanie, wymyślenie haseł zachęcających do wejścia.

Uważam, że zaproponowane zmiany w promocji Instytucji zbudują jej nowy wizerunek, przyciągną nowych czytelników.